

360 dagar í Grasagarðinum.

sýning í minningu Hallgríms Péturssonar

Á síðustu mánuðum hefur Hallgríms Péturssonar verið minnst á fjölbreyttan hátt. Margar myndir hafa verið dregnar upp af skáldinu. Það má segja að við séum mörgum Hallgrímum ríkari.

Þessi sýning er tileinkuð og sprottin upp úr Hallgrími æsku minnar. Hallgrími skólaljóðanna, með skeggið skrítna og döpru augun. Hallgrími heilræðavísanna og ekki síst holdsveika skáldinu sem hokraði og missti börn.

Um tíu ára aldurinn var Hallgrímur mjög fyrirferðamikil persóna í lífi okkar skólasystkinanna í Barnaskóla Akureyrar. Hvert okkar fékk sína heilræðavísuna til að læra utanaf. Við urðum skuldbundin manningum sem þjáðist svona mikið. Hann átti það inni hjá okkur að við hlýddum heilræðunum í vísunum sem við lærðum. Ef við höfðum verið óþekkt var erfitt að mæta döpru augnaráði hans í Skólaljóðunum.

Fyrir hálfu öðru ári var mér boðið gera sýningu í minningu Hallgríms. Ég var á leið utan til ársdvalar í Brighton á suðurströnd Englands með fjölskyldu minni. Ég vísaði því að mér töluverðu efni um og eftir skáldið og vakti eiginhandarrit Hallgríms af Passíusálmunum sérstaka athygli mína. Ég fékk að skoða og handleika það í Þjóðarbókhöðunni og má segja að eftir það hafi Hallgrímur orðið sjötti fjölskyldumeðlimurinn í ferðinni okkar til Englands. Hann varð á vissan hátt heimilisfastur á 79 Coleman Street í Brighton. Mestum tíma eyddi hann þó í garðinum.

Uppnuminn af snotru eiginhandarritinu og þeirri nálægð sem skapaðist við að handleika það, tók ég til við að mála vatnslitamyndir byggðar á handritinu, enda vatnslitur andlegasta málaratæknin. Hugðist ég gera öllum 50 sálmunum skil í myndverkum.

Í litla húsini okkar í Brighton hafði ég vinnuástöðu við glugga sem vísaði út í bakgarð um 20 fermetra, gróskumikinn, sem skartaði ilmandi kryddjurtum, lavander og lárviði, rósum og eplatré.

Þegar ég var að mála mynd upp úr öðrum passíusálmi, fyrsta versí fór af stað virkni milli garðsins fyrir framan augun á mér og garðanna í sálminum. Það var hafið samtal þar sem ég varð áður en yfir lauk aðeins milliliður, sendisveinn, skrásetjari, aðhlynnandi, garðyrkjumaður?

ANNAR SÁLMUR

Um Kristí kvöl í grasgarðinum.

1. Jesú gekk inn í grasgarð þann,
Getsemane er nefndur hann.
Af olíuþrúgan sá auknafn þar,
olíutréd réttu Herrann var,
olíum hjálpræðis allra first
af hans lífi þar pressaðist.
2. Í aldigarði þá Adam braut,
aftur Jesús það bæta hlaut
aldigarðseikin ávöxt gaf,
eynd, synd og dauði kom þar af.
Í aldingarðinum ljúft lífsins tréd
lífgunar frjóvgun veita réð.

Það varð úr að ég tók eina af vönduðu 360 gramma, bresku vatnslitaörkunum sem ætluð var sem undirlag fyrir sálmamyndir mínar og fór með hana út í garð. Ég lagði hana á stéttina og kallaði hana Hallgrím Pétursson.

Kveikjan að þessu var holdsveikin og hokrið á Hallgrími, mér fannst forvitnilegt að sjá hvernig pappírinn myndi veðrast í rokinu og rigningunni og étast upp af því iðandi lífi sem einn grösugur garður ber.

Smátt og smátt gerði ég mér grein fyrir hve margslungin þessi verknaður var, þó hann virtist næstum barnslega einfaldur í fyrstu.

Í gang fór næstum því daglegur samgangur okkar Hallgríms í garðinum. Ég sá að náttúra garðsins, hvaða garður sem þetta var, málaði magnaðri myndir á vatnslitapappírinn, Hallgrím, en vatnslitamyndirnar mínar gætu orðið. Garðurinn minn litli í Brighton, varð að bæjarhlaðinu á Saurbæ á Hvalfjarðarströnd þar sem Guðríður Símonardóttir ræktaði framandi jurtir úr barbaríinu manni sínum til líknar. Síðan að Getsemane svo Eden. Vatnslitaörkin Hallgrímur verður að Jesú og Jesú verður að okkur, syndurunum og svo fór þetta allt annan hring. Það tók Hallgrím 360 daga að hverfa alveg og samlagast garðinum og verða að blómi sem varð að epli sem er sennilega orðið að moldu aftur eða kannski að nýjum Hallgrími.

Þegar ekki sást lengur í Hallgrím fyrir laufum og óþrifum þvoði ég hann í eldhúsvaskinum. Ég gekk líka um garðinn og leitaði að táknum og vísunum. Allan þennan framgang myndaði ég. Þær ljósmyndir mynda sýninguna í andyri kirkjunnar hans Hallgríms hér á holtinu. Ég vona að hún geti orðið tilefni til vangaveltna um

hringrásina í náttúrunni sem við getum kallað eilífð og hvað lesa má og hvernig af blöðum bæði auðum og þéttskrifuðum.

p.s. Þegar nokkuð var liðið á dvöl Hallgríms í garðinum setti ég aðra örk út í garð við hlið Hallgríms. Hana kallaði ég Guðríði Símonardóttur. Í miklu óveðri 5. febrúar hvarf Guðríður og fannst ekki þrátt fyrir mikla leit. Þann 10. apríl fann ég þó Guðríði aftur mér til mikillar undrunar. Hún var þá búin að vera týnd í rúma tvo mánuði í litla garðinum. Það var satt að segja ekki sjón að sjá hana, hún var orðin að næstum engu. Ég tók mynd af því sem eftir var með garðinn sem baksvið. Úr þeim efnivið bjó ég til mynd sem vísar til vistar hennar í Norður Afríku í Íslömskum sið.